

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Tdo/27/2023
Identifikačné číslo spisu: 1218010684
Dátum vydania rozhodnutia: 11.10.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Bargel
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:1218010684.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a JUDr. Emila Klemaníča na neverejnom zasadnutí konanom 11. októbra 2023 v Bratislave v trestnej veci obvineného H. M. pre obzvlášť závažný zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c), ods. 3 písm. b) Trestného zákona a iné o dovolaní obvineného H. M. podanom proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 4To/124/2019, z 9. decembra 2021, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného H. M. odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava II, sp. zn. 1T/110/2018, z 18. júna 2019 bol obvinený H. M. uznaný za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c), ods. 3 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a), písm. i) Trestného zákona, ktorého sa dopustil na skutkovom základe, že presne nezisteného dňa roku 2008, pred 30. decembrom 2008, na základe informácií, ktoré mal od doposiaľ neznámej osoby zamestnanej v spoločnosti F., informoval obvinený H. M. obvineného H. J. o spôsobe, čase a približnej výške finančného obnosu, ktorý je pravidelne odvázaný zo spoločnosti F. pracovníkmi bezpečnostnej služby a takýmto spôsobom mu odovzdal tip na vykonanie lúpeže prevážanej finančnej hotovosti, načo následne 30. decembra 2008 v čase o 17:15 hod., po predchádzajúcej dohode a vzájomnom rozdelení si úloh medzi obvineným H. J., C. C., H. V., J. S. a J. R., zastavil H. V. v Bratislave na výjazde pred hlavným hospodárskym vchodom z areálu spoločnosti F., na R., na základe vopred dohodnutých inštrukcií a aktuálnych informácií o pohybe motorového vozidla prevážajúceho finančnú hotovosť, ktoré podával prostredníctvom vysielачky J. P., nachádzajúci sa v areáli B. v Bratislave oproti areálu spoločnosti F., na osobnom motorovom vozidle značky Škoda Octavia, šedá metalíza, nezistené evidenčné číslo, pred osobným motorovým vozidlom značky Škoda Felícia, tmavomodrá farba, evidenčné číslo L.-I., čím mu zabránil vjazde dopredu, súčasne s čím zastavil J. S. s motorovým vozidlom značky Škoda Fábria Combi, nezistenej farby a evidenčného čísla za motorovým vozidlom značky Škoda Felícia, čím mu zamedzil odjazd v akomkoľvek smere, načo obaja z vozidiel vystúpili a namierili na osoby K. P. a A. S., ktorí sa v tom čase nachádzali v motorovom vozidle značky Škoda Felícia, krátke strelné zbrane nezistenej značky a typu so slovnou hrozbou ich použitia, následne

J. S. vytiahol zo spínacej skrinky kľúče a otvoril dvere zadného batožinového priestoru, načo z neho vybral športovú tašku, v ktorej boli uložené kazety s finančnou hotovosťou v celkovej výške 62.382,23 Eur (1.879.327,00 Sk), a postriekal K. P. a A. S. neznámou látkou, načo následne J. S. a H. V., za doprovodu H. J. a C. C., odišli na motorových vozidlách k motokárovej dráhe v A., okres Senec, kde v lese pri kaštieli vymenili za pomoci H. J. a C. C. na motorových vozidlách tabuľky s evidenčnými číslami, ktoré H. J. a C. C. zahodili do krovinatého porastu, následne sa presunuli na presne neustálenú chatu na R. v R., kde si H. V., J. S., C. C., H. J. a J. P. rozdelili odcudzené peniaze a po tomto sa rozišli na neznáme miesta, pričom presne neustálenú časť z odcudzenej hotovosti, cca 8.300,00 Eur (cca 250.000,00 Sk) vyčlenili a následne odovzdali aj obvinenému H. M. a doposiaľ neustálenej osobe - zamestnancovi spoločnosti F., ako odmenu za to, že títo dali tip na predmetnú lúpež, čím takýmto konaním, po predchádzajúcom rozdelení si konkrétnych úloh za účelom úspešného spáchania skutku, spôsobili títo páchatelia poškodenej spoločnosti O., zahraničné zastúpenie pre Slovenskú republiku so sídlom L., celkovú škodu vo výške 217,19 eura, poškodenej spoločnosti F., celkovú škodu vo výške 55.948,54 eura a spoločnosti F., celkovú škodu vo výške 6.216,50 eura.

Za to mu okresný súd uložil podľa § 188 ods. 3 Trestného zákona, s poukazom na § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, s prihliadnutím na § 36 písm. j) Trestného zákona a za použitia § 39 ods. 1, ods. 3 písm. c) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov, a na výkon trestu ho zaradil podľa § 48 ods. 2 písm. a), ods. 4 Trestného zákona do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Podľa § 76 ods. 1, resp. § 78 ods. 1 Trestného zákona súd menovanému uložil ochranný dohľad vo výmere 2 (dva) roky s tým, že podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku menovanému uložil povinnosť nahradiť škodu poškodeným:

- F., IČO: XX XXX XXX, so sídlom Y. vo výške 6.216,50 Eur,
- F., IČO: XX XXX XXX, so sídlom v L. vo výške 55.948,54 Eur a napokon
- spoločnosti O., IČO: XX XXX XXX, so sídlom v Českej republike, J. vo výške 217,19 Eur.

Krajský súd v Bratislave uznesením sp. zn. 4To/124/2019, z 9. decembra 2021 zamietol odvolanie obvineného postupom podľa § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné.

Proti uzneseniu krajského súdu podal obvinený M. dovolanie s poukazom na dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, argumentujúc v zásade nasledovne.

„ ... konajúce súdy sa nevysporiadali s námietkou dovolateľa týkajúcou sa výpovedí svedkov J., S., P., C., ktorí sú osobami spolupracujúcimi s orgánmi činnými v trestnom konaní a súdmi v procesnom postavení svedkov tzv. kajúcnikov ... vychádzali z axiómy, že tvrdeniam obvineného sa a priori nemôže veriť, ale tvrdeniam kajúcnikov sa veriť musí. Krajský súd napriek námietkam odsúdeného neposkytol na ne ... žiadnu odpoveď, pričom len stroho uviedol, že získanie benefitov v prospech spolupracujúcich svedkov C. C., J. S. a H. J., ktoré získali od orgánov činných v trestnom konaní v podobe upustenia od uloženia súhrnného trestu a u svedka P. v podobe podmieneného zastavenia trestného stíhania samé osebe bez zistenia ďalších rozhodných skutočností ešte neznamená, že tieto svedecké výpovede sú nepravdivé“.

Obvinený po vlastnej „rekapitulácii“ obsahu výpovedí skôr menovaných svedkov upriamil pozornosť na výpoveď svedka V., ktorý si údajne „ ... v čase priznania sa ku skutku, ktorý je predmetom tohto dovolania, odpykával 14,5 ročný trest odňatia slobody. Svedok V. síce neoznačil vo svojom liste dovolateľa H. M. ako páchatel'a predmetnej trestnej činnosti, no práve táto jeho výpoveď odštartovala „kolotoč“ priznávania sa a neuveriteľného tlaku na všetkých spolupracujúcich svedkov v snahe privediť si lepšie procesné postavenie a v konečnom dôsledku pokiaľ možno čo najnižší trest. S vyššie uvedenými skutočnosťami sa konajúce súdy nijakým spôsobom nevysporiadali. Svedok C. bol vo výkone trestu odňatia slobody v čase, kedy začal vypovedať proti dovolateľovi. Súd sa nijakým spôsobom nevysporiadal a ani nezisťoval, aké konania sa viedli voči svedkovi C. (a ostatným svedkom - kajúcnikom) a akým spôsobom boli ukončené, pričom predmetné bolo potrebné na posúdenie vo vzťahu k jeho výpovedi a výhode, ktorú získal hoci aj v iných konaniach vedených voči nemu (a ostatným svedkom - kajúcnikom). Pri posudzovaní dôkazu získaného výpoveďou svedkov P. a J. sa konajúce súdy taktiež nijako nevysporiadali so skutočnosťou, že tieto pochádzajú od svedkov, ktorí sa sami zúčastnili na predmetnom trestnom čine. Tieto dôkazy boli preskúmané a posúdené len laxným

konštatovaním, že ich motivácia nemusí znamenať ich lživé svedectvo. Svedok J. P. bol trestne stíhaný za obzvlášť závažný zločin hrubého nátlaku podľa § 190 ods. 1, ods. 4 písm. b), ods. 5 písm. c) Trestného zákona, za obzvlášť závažný zločin krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 4 písm. a), ods. 5 písm. b) Trestného zákona a za obzvlášť závažný zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c), ods. 3 písm. b) Trestného zákona, pričom mu hrozilo až doživotie. Ďalej bolo J. P. ... vznesené obvinenie za zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona, za zločin krivej výpovede a krivej prisahy podľa § 346 ods. 1, ods. 3 písm. b), ods. 4 Trestného zákona a za obzvlášť závažný zločin výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. e) Trestného zákona. Svedkovi P. bolo trestné stíhanie v predmetnej trestnej veci podmienene zastavené. Nemožno preto povedať, že by bol súdny prieskum priamo úmerný vo vzťahu k jeho výpovedi a výhode, ktorú dostal v podobe podmieneneho zastavenia trestného stíhania. V ostatných trestných veciach hrozilo svedkovi P. uloženie trestu odňatia slobody na doživotie, pričom konajúce súdy nezisťovali, akým spôsobom boli tieto konania ukončené a aký trest bol svedkovi uložený. Je teda zrejmé, že rozhodnutie týkajúce sa J. P. bolo prijaté bez akejkoľvek súdnej kontroly, výlučne v rámci právomoci prokuratúry. Vo vzťahu k svedkovi J. P. bolo trestné stíhanie podmienene zastavené, čo predpokladá plynutie skúšobnej doby, počas ktorej je spolupracujúci obvinený za účelom osvedčenia sa povinný v objasňovaní trestnej činnosti, v súvislosti s ktorou mu bolo trestné stíhanie podmienene zastavené. V prípade zastavenia trestného stíhania spolupracujúceho obvineného sa toto rozhodnutie po nadobudnutí právoplatnosti stáva záväzným vo svojom formálnom ako aj materiálnom zmysle, a teda je s výnimkou mimoriadnych opravných prostriedkov nezmeniteľné, čo v zásade neposkytuje žiadne záruky budúceho objasňovania určitej trestnej činnosti v rámci súdnej časti trestného konania. Svedok H. J. bol obvinený zo spáchania zločinu krivej výpovede a krivej prisahy podľa § 346 ods. 1, ods. 3 písm. b), ods. 4 Trestného zákona ..., pričom mu hrozilo uloženie trestu odňatia slobody vo rozmedzí 4 - 10 rokov ... [pozn.: zároveň bolo H. J. vznesené obvinenie] za obzvlášť závažný zločin krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 4 písm. a), ods. 5 písm. b) Trestného zákona, za čo mu hrozil trest odňatia slobody vo výmere 10 - 15 rokov. Uznesením ... vzniesol H. J. vyšetrovateľ ... obvinenie za zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona. Dovoľujem si poukázať na svedka H. J. a jeho výpoveď ..., kedy sa vyjadril: „Keď bude mať niekto ďalší nad sebou Damoklov meč, tak tiež nebude váhať a pôjde do spolupráce a Ty si to zbytočne odsedíš, ver mi, že toto už nemá žiaden význam“. Z pohľadu obhajoby je možné vyššie uvedené považovať za celkom zrejmy strach z dôvodu hrozby vysokého trestu, a tým posilnenú motiváciu vypovedať voči iným osobám, aj za cenu krivého obvinenia, len aby si privodil lepšie procesné postavenia a nižší trest. Vzhľadom na to, že obhajoba nemá prístup k iným trestným veciam, kde sa viedlo trestné stíhanie proti J., je zrejmé, že tých konaní bolo viac a určité neúmerne výhody mohol tento získať za usvedčenie dovolateľa aj v iných prípadoch. V každom prípade, v predmetnej trestnej veci došlo, čo sa týka H. J., k upusteniu od uloženia súhrnného trestu. Dovolateľ má za to, že svedok H. J., ktorému v zmysle dostupných uznesení hrozil vysoký trest odňatia slobody, bol už v roku 2019 prepustený na slobodu. Z tohto dôvodu je dovolateľ presvedčený, že svedok J. jednoznačne získal neprimeranú výhodu.

Všetkých svedkov spája jedna zásadná vec a tou sú vo všetkých prípadoch obvinenia z rozsiahlej trestnej činnosti, pri ktorej niektorým hrozili dokonca doživotné tresty“. Obvinený s poukazom na rozhodnutie ESLP vo veci Adamčo v Slovenská republika doplnil, že „... použitie výpovedí poskytnutých svedkami výmenou za inú výhodu (podmienené zastavenie trestného stíhania, či upustenie od uloženia súhrnného trestu) môže spochybniť spravodlivosť konania a môže vyvolať závažné otázky v tom ohľade, že takéto výpovede sú už zo samej ich podstaty manipulovateľné a môžu byť poskytnuté výlučne s cieľom získať výhody ponúknuté výmenou za ne alebo s cieľom osobnej pomsty. Riziko, že osoba môže byť obvinená a odsúdená na základe neoverených tvrdení, ktoré nie sú nevyhnutne nezištné, preto nemožno podceňovať ...“.

Obvinený v naznačenom kontexte argumentoval aj rozhodnutím ESLP vo veci Erdem v Nemecko a konštatoval, že „... podstata tohto dovolania spočíva v tom, že súdy preskúmali výpoveď svedkov - kajúcnikov len ako akýkoľvek iný bežný dôkaz, pričom dôkladne nepreskúmali výhody, ktoré títo svedkovia svojimi výpoveďami získali v iných trestných veciach, a to bez ohľadu na skutočnosť, či ich získali výlučne v súvislosti s trestným stíhaním vedeným proti H. M. alebo aj v súvislosti s akýmkoľvek iným trestným stíhaním. Obhajoba má za to, že dovolateľovi neboli poskytnuté primerané záruky tak,

aby bola zaručená celková spravodlivosť konania s poukazom na použitie dôkazov - výpovedí spolupracujúcich svedkov. Kajúcnik ako páchatel' trestnej činnosti usvedčuje iné osoby svojou výpoveďou a za takéto svedectvo získava od štátu (prokuratúry) určité výhody. Kajúcnik a prokuratúra teda uzatvárajú neformálnu zmluvu, v ktorej si dohodnú výhody, ktoré kajúcnikovi budú plynúť, ak bude opakovane vypovedať o určitej trestnej činnosti. Výpoveď ‚kajúcnika‘ je nevyhnutné overovať a mala by byť podporená priamymi či nepriamymi dôkazmi. V trestnom konaní je totiž dôležité dokazovanie, z ktorého vyplynú nejaké skutkové zistenia. Pri ‚kajúcnikovi‘ je vysoká miera pravdepodobnosti, že bude manipulovať výpoveďou, že môže mať rôzne motívy. Nejedná sa totiž o obyčajného svedka, ale o páchatel'a trestnej činnosti, preto musia byť prísnejšie kritériá na overovanie výpovede svedka ‚kajúcnika‘, ako napríklad preverovanie výpovede svedka. Inštitút kajúcnika vzniká vždy ako neformálna dohoda. Buď je to pred vznesením obvinenia alebo po jeho vznesení, kedy pod ťarchou dôkazov sa ‚kajúcnik‘ rozhodne rozkrývať ďalšiu trestnú činnosť iných osôb. Za odkrytie trestnej činnosti iných osôb môže dostať benefity, ktoré sú definované v Trestnom poriadku, pričom však obvinení, voči ktorým ‚kajúcnik‘ vypovedá, nemajú k dispozícii informáciu, v čom spočívajú tieto benefity a častokrát sú tieto benefity neúmerne kajúcnikovej trestnej činnosti. Nedostatok riadneho odôvodnenia má za následok nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nezrozumiteľnosť dôvodov a pre obvineného odňatie možnosti riadne uplatňovať svoje zákonné práva v trestnom konaní, pretože mu neumožňuje efektívne využitie jeho práva napadnúť rozhodnutie súdu. Ak rozhodnutie súdu obsahuje nezrozumiteľné dôvody, obvinený nemá objektívne možnosť posúdiť správnosť, eventuálne nesprávnosť rozhodnutia súdu. Preto ak je rozhodnutie nepreskúmateľné, lebo neobsahuje žiadne alebo nezrozumiteľné dôvody, prichádza do úvahy iba jeho zrušenie. Právo na obhajobu treba chápať ako vytvorenie podmienok pre úplné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu na zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Bez plného (nielen formálneho) uplatnenia práva na obhajobu vo všetkých jeho prejavoch a v jeho úplnom zákonnom vyjadrení nemožno bez výhrad hovoriť o dosiahnutí spravodlivosti. Účelom práva zaručeného čl. 50 ods. 3 Ústavy SR je poskytnutie príležitosti brániť sa obvineniu zo spáchania trestného činu.

S poukazom na tieto skutočnosti navrhujem, aby dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 4To/124/2019, z 9. decembra 2021 a rozsudok Okresného súdu Bratislava II, z 18. júna 2019, sp. zn. 1T/110/2018, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal Okresnému súdu Bratislava II, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol“.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor.

„ ... skutkový stav bol spoľahlivo a jednoznačne zistený nielen Okresným súdom Bratislava II, ale aj Krajským súdom Bratislava.

Dôvody, pre ktoré obhajoba podala dovolanie spočívajú primárne vo výhradách smerujúcich k vykonanému dokazovaniu a k jeho vyhodnoteniu zo strany Okresného súdu Bratislava II ako aj Krajského súdu v Bratislave vo vyššie uvedených rozhodnutiach. Po oboznámení sa s obsahom dovolania mám za to, že z veľkej časti sa zhoduje s námietkami, ktoré obvinený a obhajoba uvádzali v rámci prvostupňového súdneho konania, ako aj v odvolaní z 19. septembra 2019, s ktorými sa dostatočne a správne vysporiadal Okresný súd Bratislava II a následne aj Krajský súd v Bratislave. K výhrade, že súdy sa nevysporiadali s námietkami obhajoby týkajúcimi sa výpovedí svedkov H. J., J. S., J. P., C. C., ktorí sú podľa obhajoby osobami spolupracujúcimi s orgánmi činnými v trestnom konaní a súdmi v procesnom postavení svedkov, tzv. kajúcnikov, poukazujem na odôvodnenie uznesenia krajského súdu, ktorý vyhodnotil výpovede spolupracujúcich svedkov ... ako absolútne vierohodné, žiadnou konkrétnou skutočnosťou nespochybniteľné, pričom nebol zistený ani žiaden dôvod, pre ktorý by menovaní svedkovia mohli vypovedať nepravdivo, prípadne skreslene, a teda nebola zistená žiadna okolnosť, ktorý by mohla vyvolať rozumnú pochybnosť o tom, či vyššie uvedení svedkovia účasť obvineného na predmetnom skutku popísali inak, ako sa reálne uskutočnila, resp. nebola zistená žiadna skutočnosť, ani len indícia o tom, že by mohli títo spolupracujúci svedkovia skutkový dej popisovať v rozpore so skutočnosťou. Krajský súd správne dospel k záveru, že obhajoba vždy môže nájsť motív, resp. dôvod, prečo spolupracujúci svedkovia klamú, resp. nevypovedajú objektívne. Argumenty však musia byť mimoriadne silné a presvedčivé, aby bolo možné vysloviť, že takéto svedecké výpovede sú nepravdivé. Takéto argumenty obhajoba ani pri nadmernej snahe nepredložila a nespochybnila tvrdenia

spolupracujúcich svedkov tak, aby krajský súd mal dôvod korigovať hodnotenie dôkazov okresným súdom. Krajský súd sa vysporiadal aj s námietkou, ktorú dovolateľ uviedol v odvolacom konaní, a to „benefity“ spolupracujúcich svedkov, ktoré získali od orgánov činných v trestnom konaní a súdov tým, že u C. C., J. S. a H. J. došlo k upusteniu od uloženia súhrnného trestu a u svedka J. P. bolo trestné stíhanie podmienčne zastavené. Krajský súd dospel k záveru, že tieto okolnosti samé osebe, bez zistenia ďalších rozhodných skutočností, ešte neznamenajú, že tieto svedecké výpovede sú nepravdivé. Pokiaľ ide o výpoveď svedka K. R., Krajský súd v Bratislave zdôraznil, že nešlo vôbec o kľúčového svedka, ktorý by spochybnil hodnovernosť spolupracujúcich svedkov ... a potvrdil by verziu obvineného, že ... sa na predmetnom skutku žiadnym spôsobom nepodieľal. Svedkovia J. P., C. C. a J. S. osobne nepoznali svedka K. R.. Svedok H. J.M. síce osobne poznal svedka ..., pričom malo ísť o osobu, ktorá dodávala informácie obvinenému ... ohľadom spoločnosti F., avšak osoba, ktorú poznal pod menom K., mala získavať informácie ohľadom spoločnosti F. od istej ženy (zamestnankyne tejto spoločnosti), ktorú svedok nepoznal. Ďalej Krajský súd v Bratislave zdôraznil, že spolupracujúci svedkovia ... ohľadom svedka K. R.P. mali len sprostredkované informácie od obžalovaného a v kritickom čase s týmto svedkom neprišli do osobného, ani iného kontaktu, navyše svedok J. S. sa vo svojej výpovedi ohľadom svedka K. R. ani nezmiňoval. Preto nie je pravdou tvrdenie uvádzané obhajobou, že konajúce súdy vychádzali z axiómy, že tvrdeniam obvineného sa a priori nemôže veriť, ale tvrdeniam kajúcnikom sa veriť musí. Mám za to, že súdy takto absolútne nepostupovali, ale vyhodnotili každú jednu výpoveď jednotlivo ako aj v súvislosti s celým vykonaným dokazovaním. Uvedené odôvodnenie považuje obhajoba za nedostatočné a zároveň uvádza, že ... svedok V. síce neoznačil vo svojom liste obvineného ... ako páchatel'a trestnej činnosti, no práve táto jeho výpoveď odštartovala ‚kolotoč‘ priznávania sa a neuveriteľného tlaku na všetkých spolupracujúcich svedkov v snahe privodiť si lepšie procesné postavenie a v konečnom dôsledku pokiaľ možno čo najnižší trest, pričom s vyššie uvedenými skutočnosťami sa konajúce súdy nijakým spôsobom nevysporiadali. Uvedené tvrdenie je však ničím nepodloženou konštatáciou, ku ktorej obhajoba nepredložila žiadne relevantné dôkazy v prípravnom konaní ako ani v konaní pred súdom. Nie je jasné ani z podaného dovolania, ako sa s týmto tvrdením súd mal vysporiadať. Preskúmanie všetkých konaní, ktoré boli a sú vedené proti týmto svedkom, je zjavne nad rámec relevantného a zákonného dokazovania. Z rozsahu dokazovania, ktoré navrhla obhajoba a z daného kontextu, by nevyplývalo dostatočne, čo bolo hlavnou motiváciou svedkov v predmetnej trestnej veci sa doznať a usvedčiť z predmetného konania aj obvineného ... zistenie tejto motivácie nie je v zásade podstatné, či už to bolo zo zisťných dôvodov a strachu pred trestnoprávnym postihom, alebo išlo o úprimné oľutovanie svojej trestnej činnosti, alebo z oboch týchto dôvodov. Podstatným je vyhodnotenie dôveryhodnosti a pravdivosti týchto výpovedí a tie vyhodnotil prvostupňový ako aj odvolací súd a považoval ich za dôveryhodné a pravdivé v kontexte vykonaného dokazovania s vedomím, že ide o svedkov, ktorí sú v postavení tzv. kajúcnikov

S prihliadnutím aj na povahu trestnej činnosti, za ktorú boli trestne stíhaní namietaní svedkovia a jej závažnosť, a to aj v iných obhajobou označených trestných veciach, zároveň obhajobou označení ako členovia zločineckej skupiny ‚J.‘, nemožno dospieť k záveru, že práve títo svedkovia by dosiahli od orgánov činných v trestnom konaní ‚výmenou‘ za to, že označili nevinnú osobu zo spáchania predmetného obzvlášť závažného zločinu ... je nelogické, aby týmto svedkovia zbytočne riskovali ..., čím by sa zároveň sami bezdôvodne vystavovali riziku ďalšieho trestného stíhania za trestný čin krivého obvinenia ... mnohosť svedkov, hoci aj tzv. kajúcnikov - nie len usvedčujúcich obvineného, ale priznávajúcich sa aj k vlastnej trestnej činnosti páchanej v súvislosti s posudzovanou trestnou činnosťou, vytvára významnú dôkaznú silu v zmysle dôveryhodného (nie klamlivého) spôsobu ich výpovedí ... svedok C. C. ... začal vypovedať až vo výkone trestu odňatia slobody, kedy je koordinácia jeho výpovede s ostatnými svedkami takmer vylúčená bez zásahu tretej osoby ... preto nevidím žiadny relevantný dôvod, pre ktorý by bolo dôvodné zisťovať a vysporiadavať sa v takom rozsahu, ako považuje obhajoba s otázkou, aké všetky trestné konania sa viedli voči svedkovi ... ako aj ostatným svedkom, tzv. kajúcnikom a akým spôsobom boli ukončené ... súdy konali a posudzovali výpovede s vedomím, že ide o výpovede svedkov kajúcnikov ... nie je vylúčené, že u kajúcnikov môže dôjsť k skresleniu. K nedokonalaj a neúplnej interpretácii pravdy môže dôjsť kedykoľvek, aj keď neúmyselne, na základe nepresného vnímania určitej konkrétnej skutočnosti svedkom. V posudzovanej trestnej veci je však obvinený usvedčovaný nie jedným svedkom - kajúcnikom, ale celou skupinou ich usvedčujúcich spôsobom, ktorých jednotlivé svedecké výpovede do seba logicky zapadajú, sú aj vnútorne konzistentné

aj vzájomne súladné bez existencie podstatných rozporov vo výpovediach ... navzájom ... ustálená judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky kladie požiadavku riadneho vysporiadania sa s obsahom týchto výpovedí z hľadiska jej pravdivosti v kontexte celého dokazovania, nekladie však požiadavku skúmania iných trestných konaní svedkov a benefitov, pre ktoré sa rozhodli vypovedať o svojej trestnej činnosti ako aj spolupáchateľov. Výška benefitu nemá a nemôže mať vplyv na pravdivosť výpovede, ale len na motiváciu vo veci pravdivo vypovedať. Pravdivosť ... sa skúma v kontexte celého dokazovania a v závere musí vytvárať pomyselnú reťaz navzájom sa dopĺňajúcich dôkazov nepripúšťajúcich iný záver než ten, že skutok sa stal spôsobom ustáleným vo výroku o vine ... a ... že tohto skutku ... sa dopustil práve obvinený. Okresný súd Bratislava II ako aj Krajský súd v Bratislave sa práve s týmito náležitosťami správne vysporiadali a tieto dostatočne odôvodnil ... súde nevykonali len dôkazy nad rámec potrebný na zistenie skutkového stavu bez dôvodných pochybností v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie.

Z uvedeného dôvodu považujem dovolacie námietky obhajoby za nenáležité a nenapĺňajúce dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku. S poukazom na vyššie uvedené mám za to, že ... žiaden dovolací dôvod nie je daný, preto navrhujem dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuť“.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], osobou oprávnenou na jeho podanie (§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku), že obvinený pred jeho podaním využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok, o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku) a dospel k záveru, že v predmetnej trestnej veci nemožno konštatovať naplnenie jednak dôvodu dovolania označeného obvineným, ako ani žiadneho iného dovolacieho dôvodu (ktorého prípadnú existenciu by najvyšší súd skúmal s poukazom na nižšie podrobne charakterizovaný princíp viazanosti dovolacími námietkami v zmysle R 120/2012).

Najvyšší súd poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku. V porovnaní s dôvodmi, ktoré zákonodarca kvalifikuje ako opodstatňujúce podanie odvolania a pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní tak, ako sú tieto podrobne zakotvené v Trestnom poriadku sú dovolacie dôvody koncipované podstatne užšie. Je tomu tak z dôvodu, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do právoplatnosti rozhodnutia (napadnutého dovolaním), ktoré je zásadnou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Právoplatnosť je vlastnosťou rozhodnutia, ktorá v sebe poníma jeho faktickú nezmeniteľnosť (formálna právoplatnosť) a záväznosť (materiálna právoplatnosť).

Nezmeniteľnosť rozhodnutia znamená, že v rámci konania, v ktorom bolo vydané, nemožno o veci, ktorá bola jeho predmetom naďalej pokračovať, resp. ju „nanovo“ prejednať. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktne obmedzené, aby sa potenciálne „širokým“ uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala pre konanie pred dovolacím súdom ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie odvolanie“. Napokon, nezmeniteľnosť súdneho rozhodnutia nemožno vnímať absolútne, ale naopak relatívne, nakoľko zákon v určitých taxatívne vymedzených prípadoch pripúšťa jeho zmenu aj prostredníctvom uplatnenia mimoriadnych opravných prostriedkov, podanie dovolania nevynímajúc. Tým nie je dotknutý záver, že dovolací súd práve s poukazom na vyššie vyjadrené nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy.

Z ustanovenia § 385 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že dovolací súd je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku.

Ako už bolo načrtnuté vyššie, podstatné sú preto vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich „správna“ alebo inak dostatočne konkrétna subsumpcia (podradenie) pod niektoré z ustanovení § 371 Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Jednou zo základných zásad trestného konania je zásada práva na obhajobu, vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 9 Trestného poriadku. Právo na obhajobu je zakotvené v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, v čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a tiež v čl. 6 ods. 3 písm. b), c), d), Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Právo na obhajobu patrí k základným atribútom spravodlivého procesu, keďže zabezpečuje aj rovnosť zbraní medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom na druhej strane. Zmyslom tohto práva je zaručiť ochranu zákonných záujmov a práv osoby, proti ktorej sa konanie vedie, pretože bezchybné rešpektovanie práva na obhajobu je dôležitým predpokladom vydania zákonného a spravodlivého rozhodnutia.

Zásada „práva na obhajobu“ vyjadruje požiadavku, aby v trestnom procese bola zaručená ochrana práv a záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, a je teda nevyhnutým prostriedkom úspešného výkonu súdnictva smerom k ochrane základných práv a slobôd. Jej legislatívne vyjadrenie a reálne zabezpečenie svedčí v podstate nielen o stupni demokracie v trestnom procese daného štátu, ale vo svojej podstate jej realizácia v čo najširšom meradle je nielen v záujme osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ale v záujme celej spoločnosti, pretože toto právo neplynie len z ochrany práv jednotlivca, ale aj zo záujmu štátu na zistenie pravdy. Podľa názoru dovolacieho súdu právo na obhajobu sa zaručuje ako základné právo fyzickej osoby, ktoré podlieha všetkým pravidlám, ktoré sa uznávajú pri ochrane základných práv a slobôd, a možno ho vnímať aj ako prostriedok nastoľujúci spravodlivú rovnováhu medzi verejnými záujmami, ktoré sú predmetom ústavnej ochrany.

Konštantná judikatúra právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Platný Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zo znenia tohto ustanovenia totiž jednoznačne vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod.

Právo strany na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia spočíva v troch nasledujúcich a vzájomne sa dopĺňajúcich rovinách:

- a) je korelátom práva účastníka konania prednášať návrhy, argumenty a námietky, aby na tieto dostal od súdu náležitú odpoveď,
- b) predstavuje jednu zo záruk, že „výkon spravodlivosti“ (justice in procedural effect, resp. justice in action) nie je arbitrárny (svojvoľný), nepriehľadný a že rozhodovanie verejnej moci je kontrolované verejnosťou,
- c) vytvára predpoklad pre účinné uplatnenie opravných prostriedkov, ktoré má strana konania k

dispozícií.

Napriek nespornému významu vyššie rozvedeného práva strany trestného konania na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia nejde o právo absolútne. Povinnosť súdu odôvodniť svoje rozhodnutie nemožno interpretovať v tom zmysle, že by zahŕňalo podrobnú odpoveď na každý argument strany konania (Van Hurk v Holandsko, resp. Ruiz Torija v Španielsko). Podstatnou je v tejto súvislosti povinnosť súdu vyhodnotiť a v odôvodnení rozhodnutia zareagovať na hlavné námietky účastníka konania (Donadze v Gruzínsko) a riadne posúdiť tvrdenia, argumenty a dôkazy predložené stranou konania (opätovne vid' napr. Van Hurk v Holandsko). Na podklade takéhoto postupu súdu je potom možné posúdiť, či bolo konanie ako celok spravodlivé.

Dovolací súd nemôže skúmať hodnotenie dôkazov ako ani „kvalitatívnu správnosť“ úvah súdov nižších stupňov vo vzťahu k dostatočnosti dôkazného podkladu pre nimi vnímané zistenie skutkového stavu v miere spoľahlivej a obsahovo spôsobilej pre rozhodnutie vo veci samej. Dovolací súd rovnako nemôže (výnimku predstavuje procesná situácia, ak je dovolateľom minister spravodlivosti; vid' § 371 ods. 3 Trestného poriadku) skúmať a meniť ani správnosť a úplnosť skutku zisteného práve na podklade už skôr vykonaného hodnotenia dôkazov, ktoré sa realizuje v konaní pred súdmi nižšej inštancie.

Nemožno sa účinne domáhať naplnenia dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku v prípade, ak súdom ustálený obsah a rozsah vlastnej úvahy o voľbe použitých dôkazných prostriedkov a hodnotenia z nich získaných výsledkov (tzn. hodnotenia dôkazov) na podklade § 2 ods. 10, resp. ods. 12 Trestného poriadku nevyhovuje predstavám dovolateľa. Ak by totiž záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu vykonaný v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, a tak by predstavoval spôsobilý podklad pre dovolací prieskum zo strany najvyššieho súdu (konajúceho v zmysle „iniciačného“ procesného úkonu obvineného ako osoby oprávnenej podať dovolanie v zmysle skôr citovaných ustanovení Trestného poriadku, takýto výklad by odporoval principiálnej viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku treba súčasne chápať aj ako základné interpretačné a napokon i kvalitatívne kritérium pre dovolanie podané niektorou zo strán pôvodného konania - tzv. základného konania predchádzajúcemu podaniu dovolania (vid' § 369 ods. 2 v spojení s ods. 5 Trestného poriadku). Vyjadruje totiž základné argumentačné „pravidlá hry“ pred dovolacím súdom, ktorých spoločným menovateľom je zákonom a stabilnou judikatúrou ustálený účel takto intencne vymedzeného dovolacieho konania: spravidla výsostné posudzovanie právnych otázok naproti prieskumu skutkových zistení vykonaných skôr vo veci konajúcimi a rozhodujúcimi súdmi. Uvedené je vyjadrením limitácie dovolacieho súdu správnosťou a úplnosťou zistenia skutkového stavu skôr vo veci konajúcimi súdmi, a tak pretavením princípu, že správnosť a úplnosť zisteného skutku je doménou základného konania, do ktorej môže dovolací súd zasahovať len výnimočne, a to len vtedy ak dovolanie podá minister spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného.

S tým plne korešponduje záver, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 339/08, II. ÚS 197/07, II. ÚS 78/05, IV. ÚS 252/04).

Najvyšší súd sumarizuje:

V prípade dovolania podaného obvineným nemožno opätovne (nakolko za týmto účelom je obvinenému

poskytnutý dostatočne široký priestor v konaní o riadnom opravnom prostriedku - odvolaní) „brojiť“ proti skutkovým zisteniam súdov - ktoré sú založené práve na výsledkoch vykonaného dokazovania v rozsahu, ktorý súd považoval za dostatočný - prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. V dovolacom konaní nemožno účinne namietať zvolené, resp. použité dôkazné prostriedky a na ich podklade vykonané hodnotenie dôkazov v intenciách § 2 ods. 10, resp. ods. 12 Trestného poriadku, ak takéto „finálne“ hodnotenie v konečnom dôsledku nevyhovuje predstavám obvineného. Tento kruh viazanosti správnosťou a úplnosťou zisteného skutku sa v tomto kroku uzatvára - práve s poukazom na § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku.

Pokiaľ neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdmi v pôvodnom konaní dovolací súd nemôže preskúmať v rámci dovolateľom (obvineným alebo generálnym prokurátorom) uplatneného dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, nemožno takéto skutkové preskúmanie rozhodnutí súdov v pôvodnom konaní dosiahnuť (a vo svojej podstate obchádzať) prostredníctvom uplatnenia dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Povinnosťou súdu prvého stupňa i odvolacieho súdu je rešpektovať ústavne garantované právo obvineného na obhajobu, z ktorého vyplýva požiadavka, aby sa konajúce súdy vysporiadali s námietkami odvolateľa, ktorými toto svoje právo realizuje (pre odvolací súd je táto povinnosť zvýraznená prostredníctvom článku 2 ods. 1 dodatkového protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd). Túto povinnosť konajúce súdy porušujú, ak ignorujú námietky odvolateľa voči dôkazom, na ktoré je v odsudzujúcom rozhodnutí poukazované ako na kľúčové pre tvrdené skutkové závery.

Najvyšší súd konštatuje, že celá argumentácia obvineného je v súhrne úplne totožného, a síce skutkového charakteru: obvinený nesúhlasí so skutkovými závermi skôr vo veci konajúcich súdov, čomu napokon konvenuje skutočnosť, že danosť dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku odvodzuje celkom zjavne od ním subjektívne označovaného nedostatočne, resp. nesprávne zisteného skutkového stavu a postupu súdu pri jeho zisťovaní, resp. získavaní dôkazného podkladu potrebného pre jeho ustálenie v rozsahu potrebnom na rozhodnutie, zatiaľ čo celkom zjavne nerozlišuje skutkové námietky od tých právnych. Jedine právne námietky by pritom bolo možné považovať za relevantné a bolo by potrebné sa nimi aj skutočne zaoberať v dovolacom konaní.

Pri koncipovaní dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku však vôbec nestačí len z formálnej stránky použiť pojem „právny záver“, ak obvinený bez čí i len zásadnejšieho náznaku pochybností namieta závery skutkové. Na tom nič nemení ani voľba formulácie dovolacích námietok, resp. koncentrovanie sa obvineného na aktuálnu právnu otázku osôb spolupracujúcich s orgánmi činnými v trestnom konaní (tzv. „kajúcnikmi“).

Z hľadiska dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ide o prieskum obhajobného atribútu spravodlivého procesu spočívajúci vo vyhodnení dovolacím súdom, či sa skôr konajúce súdy spoľahlivo a nearbitrárne vyrovnali v odôvodnení svojich rozhodnutí s otázkami podstatnými pre rozhodnutie, čo zodpovedá obhajobným právam obvineného. Takou (kľúčovou) otázkou môže byť podľa okolností prípadu aj vyhodnotenie výpovede svedka - „kajúcnika“, pričom dovolací súd ju nehodnotí v pozícii prvostupňového súdu alebo odvolacieho súdu (teda ako primárne skutkovú otázku, resp. otázku hodnotenia dôkazov), ale spôsob vysporiadania sa s ňou v odôvodnení rozhodnutia v konečnom dôsledku odvolacím súdom; do úvahy sa berie komplex oboch rozhodnutí, a to preskúmaného a prieskumného, resp. druhostupňového (viď IV. ÚS 546/2020).

Najvyšší súd dospel po oboznámení sa s rozsudkom okresného súdu ako aj uznesením krajského súdu k záveru, že takéto situácia v posudzovanej trestnej veci nenastala.

Preto ak sa obvinený domáha naplnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného vo vzťahu k evidentne namietanej arbitrárnosti a „nekritického prebratia“ skutočností získaných na podklade výpovedí svedkov - „kajúcnikov“ v zmysle záverov prijatých súdmi nižších stupňov, takúto dovolaciu námietku nie je možné vyhodnotiť inak, než ako nedôvodnú, pretože:

- súde nižších stupňov dostatočne a presvedčivo vysvetlili, prečo uverili výpovediam zmienených svedkov a neopomenuli uviesť dôvody a konkretizovať skutočnosti, ktoré sú svedkami - kajúcnikmi uvádzané zhodne, resp. upresnili, v ktorej časti sa ich výpovede a z akej príčiny líšia,

- nemožno hovoriť ani o nekritickom prevzatí tvrdení spolupracujúcich osôb; menovite možno poukázať na výpovede svedkov - poškodených P. a S., ktorí viedli motorové vozidlo prevážajúce finančnú hotovosť v okamihu spáchania skutku a vypovedali v úplne akceptovateľnom súlade s výpovedami svedkov - kajúcnikov,

- odhliadnuc od toho, že prípadné posúdenie kvalitatívnej „rozhodnosti“ toho - ktorého dôkazu by bolo z procesného hľadiska zákonne prípustné len v prípade dovolania podaného podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku platí, že krajský súd argumentačne dostatočne výrazným spôsobom reagoval na námietky obvineného (prezentované v totožnom znení v konaní o odvolaní menovaného proti rozsudku súdu prvého stupňa), nakoľko neopomenul potrebu osobitnej a starostlivej potreby sledovania vzájomnej súladnosti výpovedí poskytnutých kajúcnikmi a dostatočným spôsobom sa vyrovnal s rozpormi v ich výpovediach,

- čo sa týka osoby svedka R., odvolací súd celkom jasne (viď str. 8, posledný odsek uznesenia krajského súdu) zdôraznil, že menovaného nemožno považovať v kontexte vykonaného dokazovania za kľúčového svedka obhajoby, zatiaľ čo jeho rolu popísal pre účely dovolacieho konania úplne konformným spôsobom (za podčiarknutia skutočnosti, že menovaný svedok mal získavať informácie v sprostredkovej forme od osoby ženského pohlavia - zamestnankyne spoločnosti F.), zatiaľ čo jeho úloha je s poukazom na skutočnosti jasne vyplývajúce z rozhodnutí skôr vo veci konajúcich pomerne jednoznačne vyjadrená ako osoby, ktorá „posúvala tip“ no a napokon,

- odvolací súd na verejnom zasadnutí sám doplnil dokazovanie v zmysle č. 1. 731 a nasl. spisu (podrobnejšie viď str. 5 odsek tretí uznesenia krajského súdu); po nazretí do príslušnej časti predloženého spisu je evidentné, že krajský súd obsahným spôsobom skúmal výhody, ktoré mali a môžu vyplývať namietaným svedkom - kajúcnikom zo spolupráce s orgánmi činnými v trestnom konaní.

Najvyšší súd v tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť, že počnúc str. 6, odsek posledný v spojení s rekapituláciou výsledkov vykonaného dokazovania na str. 8 a nasl. uznesenia krajského súdu v spojení so skôr naznačeným starostlivým prístupom okresného súdu (viď str. 13 a nasl. rozsudku okresného súdu) k dotknutým svedeckým výpovediam je z rozhodnutí súdov nižších stupňov jasné, zrozumiteľné a zrejme, akými úvahami sa spravovali pri ustálení skutkových záverov. V naznačenom kontexte je zo strany najvyššieho súdu potrebné zdôrazniť precíznosť okresného i krajského súdu, ktoré sa s každým v konaní produkovaným dôkazným zistením zaoberali a v zákonne súladnom štruktúrovanom odôvodnení ich rozhodnutí ďalej podrobne rozviedli vlastné myšlienkové pochody, na podklade ktorých dospeli k zhodnému záveru o vine menovaného.

Za takého stavu najvyššiemu súdu nezostáva iné len dodať, že okresný súd v zhode s krajským súdom dospeli k záveru o vine obvineného po precíznom a starostlivom zvážení všetkých eventualít skutkového deja, a to takým spôsobom, že o presvedčivosti a preskúmateľnosti tohto záveru nemá najvyšší súd žiadne pochybnosti.

Pokiaľ obvinený namieta „nedostatočné“ odôvodnenie rozhodnutí súdov nižších stupňov a akúsi zmätosť vykonaného dokazovania, tak najvyššiemu súdu nie je zrejme, v čom obvinený vidí arbitrárnosť alebo účelovosť rozhodnutí súdov nižších stupňov, nieto ich „skrivodlivosť“. O elemente arbitrárnosti by bolo možné hovoriť napríklad vtedy, ak by požiadavka riadneho odôvodnenia skutkových zistení bola len formálne deklarovaná tak, že by odôvodnenie spočívalo v mechanickej prezentácii vykonaných dôkazov, resp. reprodukcii ich obsahu bez toho, aby k nemu súd zaujal hodnotiace stanovisko (§ 2 ods. 12 Trestného poriadku) ústiace do relevantných skutkových zistení. V posudzovanom prípade však nemožno v žiadnom prípade konštatovať, že by tak okresný ako ani

odvolací súd nezaujali hodnotiace stanovisko k všetkým vo veci vykonaným dôkazom, a to aj v prípade, ak tieto nemajú žiaden význam pre rozsudok (jeho výrokovú časť). Odôvodnenie rozsudku okresného súdu v spojení s uznesením krajského súdu je vo vzťahu k deklaroványm skutkovým zisteniam mimoriadne adresné a je z nich zrejmé, ktorá konkrétna skutková okolnosť a na základe ktorého konkrétneho dôkazu je tomu zodpovedajúcim spôsobom objektivizovaná.

Možno vysloviť, že každý výrok rozsudku okresného súdu je odôvodnený presvedčivo, vychádza z hodnotenia dôkazov v intenciách podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku - založeného na vnútornom presvedčení súdu premietnutého do myšlienkových úvah vyjadrených v písomnom vyhotovení odsudzujúceho rozsudku a na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu tak jednotlivo ako aj v ich súhrne (primerane R 68/2008). Z odôvodnenia rozsudku je úplne jasným a zreteľným spôsobom zrejmé, ako sa konajúci súd vyrovnal s obhajobou obvineného. Uvedené primerane platí aj vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu.

Argument obvineného ohľadne údajného „odignorovania“ námietok voči menovaným svedkom - je celkom zjavne skutkovej povahy. Najvyšší súd opakuje, že je vecou súdov nižšieho stupňa, ktoré dôkazy a v akej kvantite považujú za dostatočné na preukázanie skutkového stavu.

Skutkové konštatovania a závery plynúce z vykonaného dokazovania vyjadrené v rozsudku okresného súdu v spojení s uznesením krajského súdu sú čo do vzájomnej koherencie a kvality vysporiadania sa tak s dôkaznými návrhmi obvineného ako aj s jeho obhajobnými námietkami kompletne. Tieto nepochybne spĺňajú požiadavku zákonnosti, presvedčivosti a preskúmateľnosti, jasne a zrozumiteľne dávajú odpovede na všetky právne a skutkové relevantné otázky súvisiace s predmetom trestného konania a zároveň z nich vyplýva vzťah medzi obsahom vo veci vykonaných dôkazov a deklaroványmi skutkovými zisteniami na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej.

Najvyšší súd opakovane poznamenáva, že v prípade podania dovolania obvineným nie je odvolacím súdom a má doslova zakázané opätovne skúmať a meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku a v rámci toho prehodnocovať vykonané dôkazy a vyslovovať iné skutkové závery ako súd prvej a súd druhej inštancie - vid' veta za bodkočiarkou v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Ak by sa tak stalo, najvyšší súd by neprípustne zasahoval do priebehu dokazovania jeho opätovným prehodnocovaním a iným hodnotením skutkových zistení, ako to učinili súdy nižších stupňov. Tento zákaz je výslovný, kategorický a jednoznačný. Z uvedeného plynie záver, že jeho porušenie by predstavovalo konanie štátneho orgánu v rozpore s čl. 2 ods. 2 Ústavy SR (t. j. porušenie oprávnenia konať iba „v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon“). Skúmanie, ktoré nie je dostupné pre odvolací súd, sa preto môže vykonávať iba v odvolacom konaní - čo v konečnom dôsledku predstavuje zásadný rozdiel medzi dotknutými druhmi konania (o riadnom opravnom prostriedku, resp. o mimoriadnom opravnom prostriedku - dovolaní, ako je tomu v tomto prípade). Aj v tomto prípade platí záver, že „nesprávne“ hodnotenie dôkazov je možné v odvolacom konaní namietat' len prostredníctvom špeciálneho subjektu disponujúcim návrhovým oprávnením pre podanie dovolania: ministrom spravodlivosti, a to s poukazom na § 371 ods. 3 Trestného poriadku. Aj v tejto časti ale obvinený svojimi dovolacími námietkami v zásade cieľ mimo vecnej prípustnosti podaného dovolania, nakoľko vôbec nepolemizuje so zákonnosťou vykonaného dokazovania, ale so závermi, ktoré z jeho výsledkov vyvodili skôr vo veci konajúce a rozhodujúce súdy.

S poukazom na uvedené dospel najvyšší súd k záveru, že dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku v predmetnej trestnej veci obvineného naplnený nebol, a preto s tým súvisiacu argumentáciu obvineného odmietol ako zjavne nedôvodnú a rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.